

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/๒๕๔๘

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่า

ข้อ ๑ ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาติพัฒนา ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ได้มีมติให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

ข้อ ๒ ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ ของพรรคไทยรักไทย วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยเป็นหลัก

ข้อ ๓ หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคดังกล่าวข้างต้น ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า หัวหน้าพรรคไทยรักไทยและหัวหน้าพรรคชาติพัฒนาได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ ของพรรคชาติพัฒนา เมื่อวันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ที่มีมติด้วยเสียงข้างมากให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยเป็นหลัก และตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ ของพรรคไทยรักไทย เมื่อวันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ที่มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๑ การที่นายทะเบียน

พรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง พรรคไทยรักไทย ไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้สั่งยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยมีพรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง แต่อย่างไร

หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา ยื่นคำชี้แจงพร้อมเอกสารประกอบต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคชาติพัฒนา ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติพัฒนา ครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ และครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๗ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติพัฒนาได้มีมติกำหนดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ตามข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อพิจารณาการยุบพรรคชาติพัฒนารวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย และที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาติพัฒนา ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ได้มีมติเสียงข้างมากให้ยุบพรรคชาติพัฒนารวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๕ เรื่องการรวมพรรคการเมือง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ ส่วนพรรคไทยรักไทย ได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและหัวหน้าพรรคไทยรักไทยได้ยื่นหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ถึงการรวมพรรคทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองทั้งสองพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๑ วรรคสอง การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง พรรคชาติพัฒนาไม่ขอคัดค้านแต่อย่างไร และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้คำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

มาตรา ๑๓๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับอนุโลม”

พิเคราะห์แล้วประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคือมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่ามติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคชาติพัฒนาให้พรรคชาติพัฒนารวมกับพรรคไทยรักไทย และมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคไทยรักไทยก็ให้พรรคชาติพัฒนารวมกับพรรคไทยรักไทย จากนั้นหัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและหัวหน้าพรรคไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

เมื่อพรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทยได้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ โดยหัวหน้าพรรคการเมืองทั้งสองได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนเรียบร้อยแล้ว จึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะตั้งยุบพรรคชาติพัฒนาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติพัฒนาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ